

VOLKS BELANG

Jaargang 132 - nummer 2 - februari 2012 - maandblad

SHUTTERSTOCK

Verzuilde aanpak alcoholisme

Op het thema alcoholmisbruik rust een serieus taboe. In de politieke wereld hoort men er maar weinig over, tenzij het over oppervlakkige communicatie gaat inzake autorijden. Misschien voeren politici niet graag een breder debat over alcohol, omdat het goedje alomtegenwoordig is in hun beroep.

Toch is er een kentering. Enkele weken geleden haalde dit thema de kranten doordat een burgervader uit een restaurant moest weggedragen worden met een schrikbarend promille in de aderen. Een aantal mensen begon daarop uit de biecht te klap-

pen over hun gevecht met de drankduivel. Een en ander doet de vraag rijzen of de zorgverstrekkers in ons land voldoende expertise hebben op het domein van drankmisbruik en de behandeling van probleemdrinkers. Er is weinig sensibilisering en een te eenzijdige aanpak van de problemen. De organisatie van verslavingszorg en psychiatrie in België maakt moderne geestelijke gezondheidszorg immers onmogelijk. Er zou meer moeten ingezet worden op het stimuleren van ambulante intensieve zorg dan op klinische zorg. Het machtsbastion

van de Broeders van Liefde en andere ziekenhuizenstructuren is zorgwekkend. Psychiatische zorg en verslavingszorg zouden op zijn minst op financieel vlak losgekoppeld moeten worden van deze religieuze structuren. Het cynisme van deze structuren is echter groot en ze worden uiteraard ondersteund door de overeenkomstige zuil. Deze besluiten worden gemaakt door Belgische artsen die al eens over het muurtje gekeken hebben.

Lees de analyse van Ann Brussel op blz. 8 en 9

INHOUD

OPINIE

Guy Verhofstadt over de toekomst van het boek / 4

ECONOMIE

Leidt saneren tot recessie? / 11

STUDIEDAG LVSV-LVW 17 MAART

Eurofielen en Eurosceptici met o.m. commissaris Olli Rehn / 12

Van de redactie door Bert Cornelis

Kiesangst voor de N-VA

In de Wetstraat beginnen de zenuwen stilaan wat strakker te staan. Er blijft natuurlijk de schaduw van de economische en financiële crisis. Het loopt niet zo gesmeerd met de uitvoering van de akkoorden over de volgende staatshervorming. Wat het meest begint te wegen zijn de komende gemeente- en provincieraadsverkiezingen van oktober 2012. Uit universitaire studies blijkt dat lokale verkiezingen bijna niet beïnvloed worden door de krachtsverhoudingen op nationaal vlak. Toch zit de vrees voor een doorbraak op lokaal vlak van de N-VA er bij de traditionele partijen wel goed in. In Antwerpen gaan we naar een tweestrijd tussen Patrick Janssens en Bart De Wever. In andere steden en gemeenten worden anti-N-VA-kartels gesloten, verhuizen politici om de lokale afdelingen die het niet meer zien zitten, te komen versterken of sluit men aan bij de N-VA met de gedachte op de stroom van de winnaar mee te drijven. Of dit bij de kiezer zo geloofwaardig zal overkomen, is in de meeste gevallen maar zeer de vraag. Bij gemeenteraadsverkiezingen wordt meestal voor plaatselijke bekende mandatarissen gekozen. Nieuwkomers worden nogal eens met een argwanende blik bekeken en op voorhand afgesproken politieke deals hebben iets van kiesbedrog.

Hoe dan ook zal de uitslag van de lokale verkiezingen zwaar geanalyseerd worden en zullen er alle mogelijke nationale trends in ontdekt worden. En wie weet zullen er bij verlies ook wel gevolgen zijn voor de nationale partijvoorzitters. Het opgeven van een burgemeestersjerp in een grote gemeente of een stad is voor een partij altijd een harde aderslating. Kan Bart De Wever hier en daar mandaten en bestuurszitjes veroveren op Open Vld of CD&V dan zit hij in de lift

“KAN BART DE WEVER HIER EN DAAR MANDATEN EN BESTUURSZITJES VEROVEREN OP OPEN VLD OF CD&V DAN ZIT HIJ IN DE LIFT OM IN 2014 VOLUIT VOOR HET MINISTER-PRESIDENTSCHAP VAN VLAANDEREN TE GAAN.”

om in 2014 voluit voor het minister-presidentschap van Vlaanderen te gaan. Bij de moeder van alle verkiezingen dreigen de verhoudingen danig te veranderen in het nadeel van de traditionele partijen. En wie weet komen we dan weer in een lange periode van instabiliteit terecht. We mogen er niet aan denken. Intussen zal de federale regering nog voor de zomervakantie Brussel-Halle-Vilvoorde willen splitsen. Als het lukt, want uit de coulissen bereiken ons berichten dat premier Di Rupo opnieuw een versnelling lager is geschakeld en alles weer wat langzamer op tafel komt. Hij wast best het BHV-beertje zo snel mogelijk om van die steen in de schoen te zijn verlost voor de lokale kiescampagnes losbarsten. Gemakkelijk zal dit niet zijn. Een algemeen akkoord maken is één, het in goede wetteksten gieten, is twee. Bovendien zullen op tal van punten de discussies opnieuw geopend worden. Bij de MR is nu al te horen dat er van een overdracht van bevoegdheden naar de gewesten voor 2015, na de vorming van de nieuwe regionale regeringen (liefst met de MR), geen sprake zal zijn. En hebben we de MR toch wel niet nodig zeker om die akkoorden uit te voeren. Zowel in de Waalse als in de Brusselse regering zitten de Franstalige liberalen in de oppositie en zij bevin-den zich dus zowat in een Nederlandse

“Wilders”-situatie waardoor ze alles op elk moment op de helling kunnen plaatsen. Dit wordt nog plezierig.

Hoe je het draait of keert, de economische en sociale situatie van het land zal in oktober 2012 het stemgedrag beïnvloeden. Niet dat we in Griekse toestanden zullen terechtkomen, maar je ziet rondom je heen een zekere onrust. Mensen letten meer op de centen. Arbeiders en bedienden verliezen hun job. Bedrijven trekken naar het buitenland. Jongeren komen tot het besef dat ze het slechter zullen hebben dan hun ouders en wellicht hun pensioen een vogel voor de kat is. Een ideale voedingsbodem voor de nodige onrust bij het kiezerskorps. Kunnen de traditionele politici die het voor het zeggen hebben, dit tij nog doen keren? In oktober 2012 weten we meer.

VOLKSBELANG

wordt uitgegeven door de vzw Liberaal Vlaams Verbond, Stichting Vanderpoorten
Verantwoordelijke uitgever: Bert Cornelis, Kramersplein 23, 9000 Gent
Hoofdreductie: Bert Cornelis Bert@Reflexc.be
Vormgeving: ilona.berghmans@openvld.be
Secretariaat: Luc Pareyn - Liberaal Archief Kramersplein 23 - 9000 Gent tel. 09/221.75.05 - fax: 09/221.12.15 www.liberaalarchief.be luc.pareyn@liberaalarchief.be

DE HOND VAN TISMA

De schrijver Aleksandar Tisma vertelde in 1999 aan **Geert Mak**, tijdens het uiteenvallen van Joegoslavië, een verhaal over zijn hond, Jackie. Op een winterdag was het dier weggelopen, langs de Donau, en op een of andere manier op een ijsschots beland. Kinderen uit de buurt kwamen hem halen: “Mijnheer Tisma, uw hond verdrinkt!”. Hij rende erheen, riep de hond keer op keer bij de naam, maar het beest bleef maar op die schots zitten, als verstijfd. Jackie verkeerde in shock. Uiteindelijk wist een van de kinderen hem bij zijn nekvel te pakken en alles liep goed af.

Zo is het op dit moment ook met Europa gesteld, zo zegt de succesvolle Europaschrijver Geert Mak in zijn jongste essay. Mak die vooral bekend is van de fenomenale tv-reeks en bijhorend boek ‘In Europa’ gebruikt het voorbeeld van de hond om de ziekelijke toestand aan te duiden waarin het Europees continent verkeerd.

“We hebben het in Europa een tiental jaren betrekkelijk rustig gehad, en daarmee is het idee ontstaan dat onze Europese orde en onze westelijke wereldorde tot op grote hoogte stabiel zijn. Dat is een grote vergissing,” zo zegt hij.

“Ik moet deze weken regelmatig denken aan de DDR, de Duitse Democratische Republiek, vlak voordat dit oude communistische Oost-Duitsland in 1989 instortte. Binnen de leiding wist men al in 1988 dat de DDR-financiën op umkippen stonden. Dat was strikt geheim, maar mijn DDR-kennissen vertelden later dat de instorting voor hen toch niet onverwacht kwam. Er gebeurde in hun dagelijkse omgeving te veel wat economisch gezien gewoon niet kon.”

“Op de promenadedekken speelt het Europese scheepsorkest ondertussen door alsof er niets aan de hand is. Na decennia lang te hebben gehandeld uit schuldgevoelens zou Duitsland nu moeten handelen uit grootsheid, en dat valt de Duitsers zwaar. En ondertussen loopt het publieke geduld

met het Europese project ten einde. Deze crisis beweegt zich nu langzaam van een financiële ramp naar een politieke catastrofe. Er wordt, en dat beseft het Brusselse vergadercircuit deels wel, maar deels ook niet, van kiezers en burgers, overal in Europa, een geduld, loyaliteit, wijsheid en visie geëist die zo langzamerhand bijna bovenmenselijk is.” Een aanrader van jewelste.

Geert Mak,
De hond van Tisma. Wat als Europa klapt?
 Uitg. Atlas Contact, 2012; 94 blz.; 7,50 euro.

TOBBACK, EYSKENS & DE CROO

Drie ervaren ‘krokodillen’ van de Belgische politiek, uit drie verschillende politieke families, vertellen hoe ze de samenleving en het politieke bestel in België hebben zien evolueren sinds hun geboorte tot nu. Alle belangrijke gebeurtenissen en evoluties in de Belgische politiek passeren de revue. Een unieke en historische getuigenis van drie toppolitici, opgetekend en in goede banen geleid door VRT-journaliste **Linda Dewin** (Villa Politica), en doorspekt met journalistieke berichtgeving uit de tijd van toen.

Linda De Win,
Tobback, Eyskens & De Croo. Een politieke geschiedenis van België 1933-2011.
 Uitg. Borgerhoff & Lambergits, 2011; 256 blz.; 24,50 euro.

DE VEROVERING VAN DE VRIJHEID

Alicja Gescinska heeft aan den lijve ervaren wat gebrek aan vrijheid is. Ooit woonde zij met haar ouders en zussen in een studio van vier bij vier in communistisch Polen. Vlak voor de Val van de Muur vluchtte het gezin naar België; Alicja was toen zeven jaar oud. Als tiener kon zij moeilijk aarden in het Westen, waar de toegenomen vrijheid niet meteen een garantie bleek voor een beter bestaan. Vrijheid scheen haar eerder een ander woord voor luiheid, gemakzucht, consumentisme. Pas met de ontdekking van wijsbegeerte en literatuur vond zij naar eigen zeggen de ware, positieve zin van de vrijheid.

In de zomer van 2010, toen zij volop werkte aan dit boek, werd Alicja geconfronteerd met de plotse ziekte en het overlijden van haar vader. Deze ingrijpende gebeurtenis deed haar niet alleen de broosheid van het bestaan beseffen, maar ook de noodzaak om het leven te omarmen, zelfs al is dat soms ongenadig hard. Zij realiseerde zich dat je als mens slechts vrij bent wanneer je liefdevol en betrokken in het leven staat. Dat is de eigenlijke drijfveer achter haar pleidooi tegen de luiheid en morele onverschilligheid die zij kenmerkend vindt voor de moderne tijden. Deze neigingen zijn ook haar niet vreemd. Haar pleidooi is dus evengoed een innerlijke polemiek. Deze jonge filosofe laat ons inzien - of we nu liberaal zijn of katholiek, socialist of conservatief - dat vrijheid verre van vrijblijvend is. Zij moet veroverd worden.

Alicja Gescinska,
De Verovering van de Vrijheid.
 Uitg. Lemniscaat uitgeverij, 2011; 260 blz.; 19,50 euro.

Het papieren boek is veel te sterk om te sneuvelen

Het is niet de eerste keer dat het papieren boek in de verdrinking lijkt te komen. Al bij de opkomst van kranten en tijdschriften, in de 18e en 19e eeuw, werd gevreesd dat mensen geen boeken meer zouden lezen. Later riepen de volksbibliotheken twijfel op bij uitgevers en boekhandelaars over of mensen nog wel boeken zouden kopen, als ze die gratis in een bibliotheek zouden kunnen lezen. In de jaren vijftig was het de opkomst en doorbraak van de televisie die als een gevaar voor het boek gezien werd: zouden mensen die elke avond voor hun tv zitten nog wel tijd maken om ook eens een boek te lezen of te kopen?

door **Guy Verhofstadt**,
Europarlementariër en
oud-premier van België.

Vandaag zijn het de iPad en het e-book die het papieren boek zouden bedreigen, aangezien het e-book het tijdperk lijkt aan te kondigen waarin je op termijn vrijwel elk boek op je iPad, een tablet-pc dunner dan een boekje van vijftig pagina's, kan opladen of downloaden. Gratis of tegen een aanmerkelijk lagere prijs dan de papieren versie in de boekhandel. Elk boek wordt beschikbaar door een klik op de knop. Of ja, 'elk boek' is wellicht overdreven. Zo ver is het e-book nog niet, in ieder geval niet in het Nederlandse taalgebied. Maar het is het perspectief dat telt en het is de verwachting die de lezer of koper van het papieren boek nu al voor schut zet.

Meer boeken

Ik maak me daar weinig zorgen over. Bij elke vorige bedreiging van het papieren boek is gebleken dat er steeds méér boeken uitgegeven en verkocht werden, niet minder. Omdat de alfabetisering van mensen en volkeren wereldwijd de afgelopen honderd jaar een zo hoge vlucht heeft genomen, is het boekenlezend en boekenkopend publiek exponentieel blijven toenemen. De tijd dat hooguit tien procent van alle mensen kon lezen en schrijven, ligt echter niet

zo heel ver achter ons; in diverse landen is het merendeel van de mensen vandaag zelfs nog steeds analfabeet. Toch geldt wereldwijd dat nooit eerder een zo groot deel van de bevolking kon lezen en schrijven. Dat potentiële boeklezende en boekkopende publiek blijft perspectieven bieden die geen innovatie ooit nog kan stuiten.

Boekdrukunst

Bovendien werd er zelden een nieuw medium geïntroduceerd dat de reeds bestaande media afschreef. Dat geldt zelfs voor de grootste vooruitgang die op dit punt ooit geboekt werd: de ontwikkeling van de boekdrukunst in de 15de eeuw. Het blijft vele tijdgenoten ontgaan dat de boekdrukunst de handgeschreven tekst niet heeft uitgebannen. Weliswaar bood de boekdrukunst een schaalvergroting om teksten en boeken te verspreiden die haar weerga niet kende, maar de middeleeuwse miniaturen - handgeschreven teksten getooid met kleurrijke afbeeldingen en verlucht met sierlijke initialen - worden ook tegenwoordig nog als kunstwerken beschouwd, die zelfs door de boekdrukunst nauwelijks geëvenaard konden worden. Hetzelfde geldt voor de kalligrafie, het manuele schoonschrift, dat in grote delen van de wereld terecht nog ten zeerste gewaardeerd en beoefend wordt. Maar de grootste bedreiging die van het papieren boek uitging, ging vele jaren richting de orale cultuur. De kunst van het spreken,

die duizenden jaren lang het meest vertrouwde medium ter wereld was. Gekoppeld aan het soms legendarische geheugen van een orator, een geheugen dat door het papieren boek eveneens bedreigd leek. Weer betwijfel ik ten zeerste of de orale cultuur sinds de uitvinding van de boekdrukunst heeft afgedaan. Als politicus ben ik natuurlijk een bevooroordeeld verdediger van het gesproken woord, mijns inziens nog altijd het medium dat mensen het meest kan beroeren. Hoe vaak ervaren we niet dat een schitterende toespraak of lezing ons veel dieper aangrijpt dan de inhoud van tien boeken over dat onderwerp? Of dat we een geliefde auteur pas echt begrijpen als we hem live aan het woord horen?

Ganzenveer

Natuurlijk zijn er uitvindingen die zo superieur zijn aan voorgaande praktijken dat ze die voorgoed degraderen. Niemand schrijft nog met een ganzenveer sinds BIC, in afwachting van de schrijfmachine en de elektronische media, het schrijven voor ons vergemakkelijkte. En ook de zwart-wit tv, de oude grammofoonplaat, de eerste bandopnemers en de eerste generaties van pc's zijn inmiddels verdwenen. Overschaduwd en aan de kant gezet door verbeterde versies van henzelf. Maar voor de media blijft gelden dat de vooruitgang nooit één deur sluit vooraleer er honderd andere te openen. Wat onze communicatiemogelijkheden vergroot, zal ze niet inperken. Nieuwe media zijn als concentrische cirkels in een oneindige ruimte. Het zijn geen communicerende vaten. Wat erbij komt, moet niet op een ander punt weer ingeleverd worden. Steeds vaker is het niet of-of, maar en-en. Hoe meer talen je spreekt, des te meer aandacht je hebt voor je eigen taal. Hoe meer culturen je opsnuift, des te vertrouwer je eigen cultuur wordt. Alleen wie zich opsluit in z'n eigen taal en cultuur is een vogel voor de kat. Eigenlijk is het een kwestie van creativiteit.

BELGA

Creativiteit kent geen einde, geen grens en ook geen terugval. Creativiteit is eindeloze overmaat. Bovendien staat deze wereld wat betreft communicatie nog altijd in zijn kinderschoenen, dus alle technologische veranderingen in dienst van deze communicatie zijn welkom.

Nieuwe lezers

Ik zie het papieren boek daarom niet verdwijnen. Is er één papieren krant verdwenen sinds we vele kranten dankzij een internetversie ook online kunnen lezen? Zal ik m'n papieren boeken naar de tweedehands boekwinkel brengen omdat ik een boek ook als e-book kan lezen? Ik denk er niet aan, sinds het papieren boek ook voordelen biedt die het e-book nooit zal opleveren, en vice versa. Voordelen zoals de onverwoestbare materialiteit van het papieren boek, de beschikbaarheid ervan in je eigen boekkast en de staat van het boek die bewijst hoe vaak je het gelezen hebt en die je meteen toont waar je iets kan terugvinden. Ongetwijfeld zal het e-book nieuwe lezers aantrekken, lezers voor wie de drempel naar uitgever of boekhandel te hoog is. Zelf zie ik de e-books als een mooie aanvulling op mijn papieren boeken. Ik neem de e-books er graag bij. Maar laat mij de papieren stapstenen van m'n eigen intellectuele ontwikkeling, want mijn voorkeur blijft uitgaan naar de vele papieren boeken die samen mijn boekencollectie vormen. Uiteraard zal de iPad- en e-bookrevolutie de verhouding tussen schrijver en uitgever veranderen. In vele opzichten krijgt de auteur meer troeven in handen om zijn eigen boek uit te geven. Maar als promotor en verkoper van boeken hoeft die versterkte autonomie van de auteur de slimme uitgever niet te schaden. Ik zie auteur en uitgever in het snel veranderende medialandschap best een nieuw evenwicht vinden. Een evenwicht waar ze beiden beter van worden.

© De Volkskrant

Dit essay is onderdeel van de bundel Ramsj, geschreven in opdracht van Literair Productiehuis Wintertuin.

Witte nachten in Finland

Shakespeares 'Midzomernachtsdroom' is een conservatieve handbijbel. Hij bevestigt de vastgelegde orde. Vrouwen vinden hun bestemming in het huwelijk, mannen doen alles om sociale waardering te krijgen. Midzomernacht is ook de tijd dat de zon niet ondergaat in Finland en Sint-Petersburg. Fjodor Dostojevski schreef over die "Witte Nachten" een "sentimentele roman", zoals Zadok Stokvis hem in 1917 vertaalde.

door **Lukas De Vos**

Datzelfde sentiment, diezelfde terugkeer naar de gekende waarden, kun je herkennen in de verkiezing van een nieuwe Finse president. De keuze was slappe kost. Als het gaat tussen een gematigde, betrouwbare, zij het weinig opwindende kandidaat en een excentriekeling, dan is de keuze gauw gemaakt. Dat bleek al in Amerikaanse presidentsverkiezingen, zoals tussen Johnson en de aartsconservatief Goldwater (1964) of Nixon en de "progressief" McGovern (1972) of Reagan en de in Iran falende pindaboer Carter (1980). Dat was niet anders in het Finland van vandaag. In de tweede beslissende ronde stonden **Sauli Niinistö** (°1948) van de Nationale Coalitiepartij en **Pekka Haavisto** van de Groene Liga tegenover elkaar. Ongelijke strijd tussen de vroegere minister van financiën, Niinistö, en de vroegere minister van milieubeheer, Haavisto, was moeilijk denkbaar.

GEDOODVERFDE CHALLENGER

Haavisto had eigenlijk al opzien gebaard door tweede te eindigen in de eerste ronde. Hij was erin geslaagd, ondanks al zijn handicaps, de gedoodverfde challenger voor de presidentsverkiezingen, Paavo Väyrynen (voormalig hoofd van de diplomatie, Centrumpartij) met een kleine 40.000 stemmen af te houden. En handicaps zijn er. Haavisto is van een kleine partij, en vooral

Sauli Niinistö van de Nationale Coalitiepartij en Pekka Haavisto van de Groene Liga.

niet gesausd in Finlands voorzichtige manoeuvreerpolitiek. Hij is bovendien de eerste openlijk homoseksuele kandidaat (hij leeft officieel samen met de Ecuadoriaan Antonio Flores). Hij verdiende zijn sporen buitenshuis, maar niet in een omgeving die de gewone Fin onmiddellijk aanspreekt. Niet in Europees verband dus, zeker niet in relatie met grote buur Rusland. Integendeel, hij werkte voor de VN (1999-2005) in Soedan, Afghanistan, Irak, Liberia, voerde milieuonderzoek in Roemenië, en het vroegere Joegoslavië. Hij is gewetensbezwaarde, en nam geen dienst in de Verdedigingsmacht

(net als in Zwitserland een soort permanente burgerwacht met militaire opleiding). En toch slaagde hij erin de socialistische ex-premier Lipponen (onder wie hij nota bene gediend had als minister (1995-1999) fors achter zich te houden, en Väyrynen een dreun te verkopen. Het betekent dat Haavisto de dissidentie, de afwijkende mening, de utopisten achter zich had gekregen.

BAANBREKEND GEDRAG

Het viel ook op. Haavisto kon alleen scoren in de grootstedelijke omgeving, vanwege zijn baanbrekend gedrag. Van de 15 dis-

tricten kon hij in één enkel de meerderheid veroveren: op de Ålandeilanden lukte dat (die gewoon nors zijn omdat ze al sinds 1921 terug naar Zweden willen). In Helsinki was het een dubbeltje op zijn kant. Niinistö won uiteindelijk met 50,3 % van de stemmen – in andere districten haalde hij tot driekwart van de stemmen. Maar elders bleef de gewone Fin kiezen voor wat en wie hem vertrouwd leek. Zelfs bij temperaturen tot min 40 zijn ze nog met bijna 70 % gaan stemmen. Stemplicht bestaat daar uiteraard niet.

Niinistö kon zelfs het nonconformisme, ten minste op persoonlijk vlak, makkelijk compenseren. Hij had de natuurlijke sympathie al mee, omdat zijn eerste vrouw Marja-Leena omkwam bij een auto-ongeval tijdens de kiescampagne van 1995. Hij schreef er een boek over, 'Viiden vuodem ylesnäissys (Vijf jaar eenzaamheid)'. Men vergaf hem zijn later geflirt in de regering, toen hij minister van financiën was (1996-2003) makkelijk, vooral omdat hij op kundige wijze de tekorten van Finland wist om te buigen tot een begrotingsoverschot. Sympathie groeide in 2004. Hij was met zijn twee zonen op vakantie in Thailand. Hij werd een slachtoffer van de tsoenami, maar wist zich met zoon Mathias te redden door zich aan een elektriciteitspaal vast te klampen. Ondanks de warmte die men hem betoonde, moest hij in 2006 toch nipt de duimen leggen als "president van de werkmens" tegen uit-tredend presidente, de populaire socialiste Tarje Hallonen.

Maar die was na twee ambtstermijnen niet meer herkiesbaar, een goed decennium geleden is de (vrij ruime) macht van de president ingeperkt tot wat het parlement vastlegt. En dat blijft afnemen, ook nadat Niinistö de eed heeft afgelegd op 1 maart. Toch is het vertrouwen dat in Niinistö is gesteld er eerder een van afwachting en bij gebrek aan een betere keuze. Men kiest voor de weg van de minste weerstand. In dat opzicht is Niinistö de perfecte tegenhanger

"ZELFS BIJ TEMPERATUREN TOT MIN 40°C ZIJN ZE NOG MET BIJNA 70 % GAAN STEMMEN"

van Paasikivi-Kekkonenlijn. Tussen 1946 en 1986 stippelden beide president een lijn uit van lijdzaam ondergaan. "Finlandisering" was een begrip in de Koude Oorlog. Het betekende ingaan op de eisen van de grote buur, de Sovjet-Unie, om de onafhankelijkheid intact te houden. Het was een erfenis van de grote maarschalk Mannerheim, die nog met het Witte Leger tegen de bolsjewisten had gevochten, en nuchter genoeg was om te beseffen dat een klein land als Finland geplet zou worden tussen de historische vijand Zweden en de jongere kolonisator Rusland. "Loyaal separatisme" werd de beleidslijn, gedwongen neutraliteit, om niet het lot te ondergaan van de Baltische staten en Midden-Europa, zeker niet na de verloren Winteroorlog van 1941, en afstand van een heel stuk Karelië.

GEBONDEN ZWITSERLAND

Finland werd het boegbeeld van een gebonden Zwitserland – het mocht er een eigen leger op nahouden, maar het weigerde Amerikaanse hulp (het Marshallplan); het bleef buiten het Warschaupact, maar toenadering tot Scandinavië stond op een laag pitje; het bemiddelde tussen de grootmachten, maar nam zelf geen standpunt in. Kekkonen was nooit vergeten dat hij dankzij de Finse communisten (en een knieval voor Chroestjovs KGB) de verkiezingen naar zich toe kon halen in 1961. Tot vandaag zit Helsinki in zijn maag met toetreding tot de NAVO, alhoewel de overstap naar de Euro-

pese Unie en de euro bijzonder licht verteerd werd.

BEGROTINGSDISCIPLINE

Niinistö is daar de geknipte overgangsfiguur voor. Finland profileert zich inhoudelijk steeds meer als een verharde begrotingsdisciplinair, helemaal op de lijn van Duitsland, en gekant tegen de potverteerders uit de zuidelijke Unielanden. Hij is een pragmaticus, geen ideoloog. Als minister van financiën heeft hij zich altijd geweed om de AAA-status te behouden, ook als het minder ging met spitstechnologisch bedrijf Nokia of energieleverancier Nesté Oy. Ideologisch is hij verankerd in de behoudsgezinde EVP – hij is al sinds 2002 erevoorzitter van de partij, en zijn eigen Kokoomus (gesticht in 1918, 42.000 leden, 1.000 afdelingen) heeft in de Eduskunta (het parlement) vorig jaar ondanks licht verlies opnieuw 44 van de 200 zetels veroverd. Niinistö staat trouwens bijzonder sterk, hij heeft nog altijd het historisch record van voorkeurstemmen, 60.498. Zijn tweede huwelijk met de 30 jaar jongere Jenni Haukio heeft zijn populariteit nog opgedreven.

Van één ding heeft hij allicht spijt. Hij is moeten aftreden als voorzitter van de Finse voetbalbond. Maar het verlost hem van een aanslepend corruptieschandaal, dat drievoudig kampioen Tampere uit de competitie bande. En wellicht ook van andere sombere herinneringen, zoals de bankencrisis van de jaren negentig. Niet dat hij het roer radicaal zal omgooien. Al in 1997 zei hij, als gouverneur van de Wereldbank: "Rusland is in volle hervorming. Wij bevelen alle steun voor Rusland aan". Finlandisering heeft soms een ironische kant. Moskou bleek plots het "neutrale" Finland nodig te hebben. De verbondenheid gaat dus verder dan het besluit van de tsaar anderhalve eeuw geleden om Helsinki een exemplaar te bezorgen van elk boek dat in het Russisch werd uitgegeven. En dan de witte nachten die Tampere, Helsinki, Vyborg en Sint-Petersburg delen.

Alcohol is een gesprek waard

door Ann Brussee,
Vlaams volksvertegen-
woordiger voor Open Vld

Op het thema alcoholmisbruik rust een serieus dubbel taboe. Een glas weigeren wordt vaak negatief beoordeeld (je bent een watje, of religieuze fundamentalist, of ex-verslaafde en dus in elk van deze gevallen een 'loser'), anderzijds wordt over mensen met een alcoholprobleem - soms genadeloos - smalend gedaan. Op zich is alcohol geen gigantisch probleem, het maakt deel uit van onze leefwereld, zelfs van de Westerse cultuur, in die zin dat het voor ons nu eenmaal hoort bij lekker eten of bij een feest. De 'prohibition' is dus niet voor herhaling vatbaar, net zoals velen het niet realistisch achten dat de toegestane norm voor rijden en drinken nog strenger moet. Volgens sommigen is dit een paternalistisch of moraliserend voorstel. Toch moeten we grondig durven nadenken over de problemen die alcohol met zich meebrengt, de gangbare opinies en clichés omtrent drinken en de context waarin alcohol een rol speelt. Enkele instanties houden zich met de problematiek bezig en soms wordt het thema besproken in de media. Maar in de politieke wereld hoor ik er maar weinig over, tenzij het over oppervlakkige communicatie gaat inzake autorijden. Misschien voeren politici niet graag een breder debat over alcohol, omdat het goedje alomtegenwoordig is in ons beroep. Enkele weken geleden haalde dit specifiek thema wel de kranten doordat een burgervader uit een restaurant moest weggedragen worden met een schrikbarende promille in de aderen. Een aantal mensen begon daarop uit de biecht te klappen over hun gevecht met de drankduivel. Het interview met Ludo Van Campenhout in De Morgen van 11 februari

Vaak neem je bij een diepgaand gesprek een goed glas wijn. Bij een moeilijk gesprek onder collega's hoort een frisse pint, dan pas raakt de zaak uitgeklaard (reden waarom men binnen bepaalde 'professionele' teams en netwerken vrouwen als 'lastig' beschouwt of beschouwde, ze hebben immers minder de gewoonte om na de werkuren hun meningsverschil tussen pot en pint bij te leggen). Ik vind de tijd rijp om over dat glas - en meer specifiek over het gebruik van alcohol - een goed gesprek te hebben. Het kan best een moeilijk gesprek worden. Want veel mensen hebben een geschiedenis met alcohol. Sterker nog, een geschiedenis die liefst niet ter sprake komt. Ik zou graag het debat aanzwengelen, zonder taboes, in de hoop dat uiteindelijk het beleid aangepast wordt.

kan nog meer ogen openen. Ik ben hem er alvast dankbaar voor. Probeer als politicus maar eens steeds nee te zeggen tegen een vriendelijk aangeboden glas op eetfestijnen, jubileumvieringen en recepties. Daar komt bij dat je heel frequent aan dergelijke 'sociale' activiteiten gaat deelnemen. Het dient wel gezegd dat de vervrouwelijking van de politiek op dat vlak gezonde perspectieven biedt. Veel mensen verwachten van mannen

"RUIM 5% VAN DE BELGEN DRINKT DAGELIJKS MEER DAN GEZOND IS VOOR HEN"

nog steeds een 'stoerdere' levenswijze dan van vrouwen. Maar ook vrouwelijke kandidaten of mandatarissen zullen de druk om mee te drinken ondervinden, anderen drinken ook graag mee. Graag alcohol drinken is zeker geen exclusief mannelijk fenomeen (meer). Maar het valt me op dat mannen die een pint weigeren nog moeilijker op begrip kunnen rekenen. Daarom heb ik een grenzeloze bewondering voor mensen die hun gevecht met de fles bespreekbaar willen maken, ze zijn echt moedig, want stigmatisering loert om het hoekje. Hoe zit het precies met alcoholconsumptie in ons land, los van de politieke wereld? Ruim 5% van de Belgen drinkt dagelijks meer dan gezond is voor hen. De British Medical Association hanteert als norm dat mannen die meer drinken dan 21 glazen

en vrouwen die de 14 glazen alcohol per week overschrijden, hun gezondheid schaden. Dit lijkt veel, maar voor veel mensen is dit een 'lichte week'. Zij zijn dus probleemdrinkers. In totaal zijn dat meer dan 500.000 Belgen. Huisartsen stellen bij 10% van hun patiënten alcoholproblemen vast. Dit gebeurt meer bij mannen (19%) dan bij vrouwen (4%). In Vlaanderen voldoet volgens de gezondheidsenquête van 2008 10% van de personen die alcohol drinken aan de normen van problematisch alcoholgebruik volgens de zogeheten 'CAGE-criteria': 13% mannen en 6% vrouwen. In verhouding komt het grootste aantal problematische alcoholgebruikers voor in de leeftijdsgroep 45-64 jaar. Deze gegevens zijn afkomstig van de VAD (Vereniging voor alcohol en andere drugproblemen).

MISVATTINGEN

Uit de vele gesprekken die ik de voorbije jaren met vrienden en kennissen voerde over dit thema, bleek vaak dat er veel misvattingen bestaan over wat nu precies 'problematisch' drankgebruik is. Veel mensen denken dat alleen de 'dronkaards op café' of de zakenmannen die veel dineren, een probleem hebben. Elke dag drinken, kan in mindere of meerdere mate afhankelijk maken, zonder dat men zich bewust is van een groeiend probleem. Niet iedereen wordt (snel) verslaafd. Maar het is wel zo dat wie verslaafd is nooit de intentie had om het te worden... Bovendien uit niet elke drankverslaving zich

SHUTTERSTOCK

op identiek dezelfde manier of leidt ze tot dezelfde situaties. Het probleem is complex en vergt veel kennis om aangepakt te worden. Op de Nederlandse televisie zag ik ooit een spot over alcohol en kinderen. Het filmpje was noch choquerend, noch moraliserend. Maar de boodschap voor de kijker was duidelijk: kinderen moeten niet van wijn of bier proeven, ook niet op een feestje. Ze zijn er gewoon nog veel te jong voor, hun hersenen zijn nog in volle ontwikkeling en riseren schade op te lopen. Wat in Nederland kan, moet ook hier kunnen: mensen inlichten over de risico's van alcohol drinken op jonge leeftijd, als kind en als puber. Niet om hen te laten voelen dat ze nog niet volwassen zijn, maar omdat we hun gezondheid niet willen schaden. Ook omdat het risico op verslaving veel groter wordt naarmate je jonger begint te drinken. Natuurlijk is de verboden vrucht verlokkelijk, daarom is goede informatie van groot belang, zowel voor de ouders als voor de kinderen. Het eerste probleem is dus de onderkenning, weten hoeveel 'teveel' is. In de oktobereditie van het damesblad 'Feeling' werd

een reportage gewijd aan 'Vrouwen en alcohol'. De dames die eraan meegewerkt hadden, kregen vragen voorgeschiedeld over hun drinkgedrag dat ze drie weken minutieus opgeschreven hadden. Uit de bevraging bleek dat ze zelf wel wat schrokken van het aantal eenheden dat ze wekelijks consumeerden. Ze beseften niet dat ze de norm overschreden. Ten tweede moeten mensen terecht kunnen bij een expert die hun drankgebruik kan inschatten en - zo nodig - bijsturen. Want de kennis over de risico's van alcohol is bij veel mensen te beperkt. Bovendien moet het thema beter bespreekbaar worden, pas dan zal de informatie doorstromen naar mensen die met vragen zitten. Zo kan de zorg ook laagdrempelig worden. Uiteindelijk moet het taboe doorbroken worden. Iemand met een drankprobleem is geen zwakkeling, geen 'loser', maar iemand met een medisch probleem die verdient om geholpen te worden, niet om met de vinger gewezen te worden of een lesje moraal te krijgen. Niemand blijft gespaard: man, vrouw, arm, rijk, ... Bij studenten is het een sport. Ook jonge adolescenten drinken vaak

al meer dan goed is voor hen. Dit alles doet bij mij de vraag rijzen of de zorgverstrekkers in ons land voldoende expertise hebben op het domein van drankmisbruik en de behandeling van probleemdrinkers. Er is weinig sensibilisering en een te eenzijdige aanpak van de problemen. De organisatie van verslavingszorg en psychiatrie in België maakt moderne geestelijke gezondheidszorg immers onmogelijk. Er zou meer moeten ingezet worden op het stimuleren van ambulante intensieve zorg dan op klinische zorg. Het machtsbastion van de Broeders van Liefde en andere ziekenhuizenstructuren is zorgwekkend. Ze slagen erin andere nieuwe spelers in dit veld zorgvuldig te weren. De financiële inzet voor deze structuren is belangrijk: de inkomsten die met klinische opnames geregenereerd worden zijn groot en zullen niet gauw opgegeven worden. Psychiatrische zorg en verslavingszorg zouden op zijn minst op financieel vlak losgekoppeld moeten worden van deze religieuze structuren. Intussen blijven psychiatrische patiënten maandenlang, zelfs jarenlang opgenomen in psychiatrische afdelingen. Zo verliezen ze de capaciteit om een zelfstandig leven te leiden. Nochtans is er vanuit medisch oogpunt voor deze langdurige opnames vaak geen duidelijke indicatie of noodzaak. Het cynisme van deze structuren is echter groot en ze worden uiteraard ondersteund door de overeenkomstige zuil. Deze analyse wordt gemaakt door Belgische artsen die al eens over het muurtje gekeken hebben. Ik verwacht dat we voor hun methodes ruimte kunnen maken in België, want er is veel werk aan de winkel.

VOORKOMEN

De samenleving is behoorlijk streng. De druk op veel mensen is soms hoog: je moet meekunnen, scoren, presteren en de gezelligste zijn. De factoren die verband houden met het gebruik en misbruik van alcohol zijn talrijk en zeer uiteenlopend. Om als volwassene te kunnen genieten van een lekker glas, is het nodig om met het thema alcohol in onze samenleving en in het zorgbeleid volwassen om te springen, in plaats van de kop in het zand te steken. Beter voorkomen - en genieten! - dan genezen...

Land! Land!

ZEESCHUIMER LUKAS DE VOS KLIFFT DOOR DE GOLVEN.

door *John Rijpens*

Van Jan Walravens weg

Zijn eerste boek verscheen rond 1976 met als titel en onderwerp: 'Van Jan Walravens weg'. (een turf van 299 pagina's, uitgegeven door Restant en nog verkrijgbaar via internet!). In diezelfde jaren 1970 volgden nog publicaties over literatuur (met recent het verhelderende 'Verbrande schrijvers: culturele' collaboratie in Vlaanderen 1933-1953').

De Vos werd toen ook een van de eerste medewerkers van 'De Andere Sinema', later drijvende kracht achter 'De Nieuwe Filmgids' en nu nog werkt hij voor het tijdschrift 'Film'. Hij werd de auteur (vaak met zijn kompaan Marc Holthof) van o.m. 'De Explosieve Charmes van de Fantastische Film' (1982) en 'De Zucht van de Zombie'.

Als sciencefictiongeobsedeerde onthouden we van hem vooral 'Ex oriente utopia/ utopisch denken in de Russische literatuur' (1993), 'Just the other day: essays on the suture of the future' (1985), 'Laatst nog...opstellen over de aflopende toekomst' (1985, over de Nederlandstalige sf-toestanden). 'De uitbeelding aan de macht: analyse van strips' (verschenen in 1980 bij Manteau is tot dusver zijn eerste en indrukwekkende publicatie over strips)

We beklagen de goedmenende schlemiel die het ooit in zijn achterhoofd zou krijgen een bio-bibliografie samen te stellen van scopolander (en Volksbelangmedewerker) **Lukas De Vos**. Om den brode is hij hoofdjournalist bij de nieuwdienst van de VRT-radio. Waarmee hij zich daarvoor (hij benadert nu de 63) uitsloofde, grenst aan het irreële. Een portret van onze medewerker.

Briljant student (met enkele bizarre keuzes als een postgraduaat IJslands), journalist, schrijver (van meer dan vijftig boekdelen), wereldreiziger, docent, filmkenner en -scribent (o.m. voorzitter van de Beroepsbond van Vlaamse Filmjournalisten), waarachtig zelfs producent van kortfilms ('Vervolgens', 'Het Veenlijk') sciencefictionneminantie, literatuurdeskundige (met een zwak voor Ivo Michiels, Nic van Bruggen, Lucebert, Jotie 't Hooft), stripautoriteit (medewerker aan Vlaanderens bekendste stripblad 'Stripgids'), pulplectuurinsider, vertaler ('Lokis' van Prosper Mérimée met inleiding), auteur van ideologische essays ('Nieuw rechts: politiek en literatuur') en nu ook nog (dat kan men ontdekken via zijn jongste boek) een notoir navigator.

Romeinse orator

De Vos praat en schrijft als een Romeinse orator van de betere soort. Geen wonder dat hij door zijn immense vriendenkring gevraagd wordt als inleider voor boekvoorstellingen en zelfs doleantietoestanden. Voor de Arkprijs van het Vrije Woord werden onder zijn redactie bio-bibliografieën gepubliceerd over winnaars Pol Hoste, Wim Distelmans en 'Een onberaamd verbond' over 50 jaar Arkprijs van het Vrije Woord (2000).

Chronische thrilleraandoening

Het voorbije decennium, zeg maar de éé- nentwintigste eeuw, voegde hij opnieuw een dozijn titels aan zijn al indrukwekkend boekenrepertorium toe. Met, over film, 'Doek: erflaters van de film in Vlaanderen' en het ontroerende 'Fernand Papon: filmkenner, operaminnaar, een blauwdruk' over de voormalige redactiesecretaris van de Nieuwe Gazet. Over zijn chronische thrilleraandoening 'Schrillers: de stille, de stoere en de schoft; aanzet tot een beknopte geschiedenis van het Vlaamse misdaadverhaal 1898-2003' Recent waren verder zijn reis- en politieke impressies 'lets meer naar het oosten' e.a.

Persoonlijke impressies

Rond het einde van 2011 verraste De Vos met 'Cruise Control', reisverhalen met opnieuw een sterke politieke inslag met essays over o.m. Ceaucescu en de Karpaten, Cyprus, Armenië, Oman, en uiteraard Lybië en Kadhafi. De Vos' passie voor zee, rollende baren, zijn fascinatie voor oceanen vindt men terug in zijn jongste, 'Land! Land! Schuimsporen en ankerplaatsen in de Noord-Atlantische driehoek' met essays over de exploratie van zee en kusten van de Vikingtijd tot de huidige Koude Oorlog. Zijn grootste kwaliteiten, naast zijn opvallende woordkeuzes en stijl, zijn de vindingrijkheid en waarnemingsvermogen.

Frappant hebben we steeds De Vos' reminiscenties gevonden, vaak verwoord in inleidingen van zijn boeken over zijn kinderjaren in de Rupelstreek, zijn tienerjaren, zijn pulplectuurbevlogenheid, zijn studententijd in Gent (waar hij naast Zaki woonde, "een onhebbelijk kereltje" dat het bovendien gemunt had op het lief van Lukas, zijn ervaringen als docent, als journalist, als radioman. Als iemand ooit een autobiografie moet schrijven, geef mij dan maar Lukas De Vos. Dat wordt een spetter. Vlaanderen, hou je gedeisd!

Als gevolg van de financiële crisis (2008) zijn in heel wat landen de overheidsfinanciën totaal ontspoord. Onder meer door de massale steun aan de banken is in vele landen het overheidstekort buitensporig toegenomen. Vele landen zagen hierdoor hun vertrouwenspositie wegsmelten. Ook het vertrouwen in de euro als zodanig kwam hierdoor onder druk.

Leidt saneren tot recessie?

door *Mark Bienstman*

Spiraal

Meer en meer economen steken nu hun vingertje op: als we op die manier saneren (dus minder overheidsuitgaven en/of minder inkomsten voor de gezinnen als gevolg van hetzij verhoogde belastingen, hetzij verminderende economische activiteit) in een algemene economische omgeving die al niet erg rooskleurig is, versterken we nog verder de neerwaartse spiraal. We creëren nog meer werkloosheid waardoor de overheidsfinanciën nog verder achteruit boeren. Dus samengevat: de huidige maatregelen die in de diverse EU-landen worden genomen, zullen de problemen alleen maar erger maken. Als spiegelbeeld van deze conclusie suggereren zij dus dat de regeringen nu eerder de economie moet aanzwengelen en een expansiebeleid zouden moeten voeren.

Is het inderdaad ofwel saneren ofwel stimuleren? Naar onze mening is er ook nog een tussenweg: het gaat niet over "ofwel... ofwel", maar om "én saneren én stimuleren". Wat op het eerste gezicht water en vuur lijkt, kan gecombineerd worden als men er een derde dimensie aan toevoegt en dat is het begrip "selectiviteit".

Iedereen iets

Als we naar de meeste overheidsuitgaven (in de ruime zin van het woord – dus met inbegrip van heel het sociaal zekerheidsstelsel, maar ook met inbegrip van de zo-

SHUTTERSTOCK

zelfs de tegemoetkomingen nog optrekken én tegelijk het totale volume van de uitgaven doen dalen.

In dezelfde geest kan en moet de overheid dan ook een stimuleringsbeleid opzetten om de huidige recessie tegen te gaan. Maar hier opnieuw moet men selectief optreden, dus ook hier moet men ervoor zorgen dat die maatregelen op de eerste plaats de echte "slachtoffers" van de crisis een steun in de rug bieden. Dus vermijden dat door al te "generieke" maatregelen alweer het Mattheus-effect wordt gevoed.

Door op alle niveaus en in alle programma's selectief tewerk te gaan, verhoogt men niet alleen de efficiëntie en de effectiviteit van elke euro die door de overheid wordt uitgegeven, men verhelpt meteen ook een sociaal probleem, door bij prioriteit die mensen te helpen die er het meest nood aan hebben. Dus ook hier geldt het principe: "less is more".

Niet blind saneren

Dus, verstandig saneren gaat niet over het wegsnijden van x% in iedere begroting, maar wel over het doorlichten van iedere uitgavenpost en zich afvragen: wie is gebaat bij deze uitgave? Wordt de doelgroep echt bereikt? Wordt de doelgroep ook op de meest efficiënte manier bereikt? Klopt het "gratis verhaal". Dat zijn de vragen die me zich moet durven te stellen. En dan zal men automatisch bij de vaststelling komen dat de overheidsfinanciën kunnen gesaneerd worden (zonder aan sociale "afbraak" te doen) én men tegelijk middelen kan vrijmaken om tijdelijk de economie te stimuleren. Maar - zoals steeds - dit zal politieke moed vergen.

genaamde "fiscale uitgaven", m.a.w., alle aftrekposten in de fiscaliteit) kijken, dan blijkt dat het opgebouwde beleid door de jaren heen -wat ook de coalitie was die een de macht was- er vooral naar streeft "iedereen iets" te geven.

Uitgaven dalen

In de huidige overheids- en sociale uitgaven kan perfect gesnoeid worden 'zonder' een sociaal bloedbad aan te richten, als men een veel grotere selectiviteit inbouwt in die uitgavenstromen, en men zich -in een geest van oprechte solidariteit- dus echt richt op diegenen die het het meest nodig hebben. Voor die categorie kan men

LWV-LVSV CONFERENTIE 2012

DE EUROPESE UNIE EUROFIELEN & EUROSCPTICI IN EEN BIJNA-LENTE-DEBAT

ZATERDAG 17 MAART 2012 VAN 09U30 U TOT 13U00
(AANSLUITEND BROODJESRECEPTIE)
GENT, LIBERAAL ARCHIEF, KRAMERSPLEIN 23

THEMA :

ER WAREN NOG NOOIT ZOVEEL MENINGEN, VRAGEN EN TWIJFELS OVER EUROPA. DE EUROPESE DROOM DIE IN HET VERLEDEN ZO BEJUBELD WERD, HEEFT PLAATS GEMAAKT VOOR DE HARDE REALITEIT. DE ZOEKTOCHT NAAR DE EUROPESE EENHEID, IS OP KORTE TIJD VERANDERD IN EEN STRIJD TUSSEN “EUROFIELEN” EN “EUROSCPTICI”.

EUROFIELEN EN EUROSCPTICI SAMEN AAN TAFEL :
GUY VERHOFSTADT OLLI REHN PHILIPPE DE BACKER
PIETER CLEPPE JOHAN VAN OVERTVELDT PROF. EM.
PAUL DE GRAUWE EN ANDERE

EEN LENTEBABBEL MET OUDE EN NIEUWE BEKENDEN VAN LWV EN LVSV